

Kaitseministeerium
info@kaitseministeerium.ee

9. juuli 2025

Seisukoht kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruande avaliku väljapanekule

Seisukoha esitaja:

OÜ Aidu Wind Park
Registrikood

Seisukoha esitaja esindaja:

vandeadvokaat Silja Holsmer
Advokaadibüroo Supremia
Telliskivi 60, 10412 Tallinn
e-post: silja.holsmer@supremia.ee
tel +372 5098787

Kaitseministeerium korraldab kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu (REP) asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) esimese etapi aruande avaliku väljapaneku, mille raames esitab käesolevaga oma seisukoha OÜ Aidu Wind Park (AWP).

Ida-Virumaale Lüganuse valda Aidu on vastavalt Aidu tuulepargi teemaplaneeringule kavandatud 30 tuulikust koosnev tuulepark, millest käesolevaks hetkeks on püstitatud 17 tuulikut ning ülejäänud osas on projekt elluviimisel. AWP omab ning opereerib Lüganuse vallas Aidu tuulepargis 15 tuulegeneraatorit, mis kõik igapäevaselt töötavad ning toodavad taastuenergiat.

Vabariigi Valitsuse eelnõu (edaspidi Eelnõu) kohaselt kavandatakse REP asukoha eelvaliku ja KSH esimese etapi vastuvõtmist eelvalikualade Pärnu 1 ja Põhja-Kiviõli osas, kui sobivaimad alad. Eelnõus on märgitud, et osaline vastuvõtmine jätab planeeringu koostamise korraldajale võimaluse vajaduse ilmnemisel ehk kaitsetööstusettevõtete ja kohalike omavalitsuste huvi korral REP-i protsessi jätkata ka Piirsalu alal ja Aidu alal. Samas on märgitud, et Piirsalu ja Aidu alad ei ole kaitsetööstuspargi jaoks eelistatud, olevat need siiski sobilikud toetamaks kaitsetööstuspargi REP-i eesmärki (erinevate tingimuste tõttu kas väiksemas mahu või teatavate piirangutega). Lisaks on esile toodud, et kui planeeringu koostamise korraldaja otsustab vajaduse ilmnemisel Piirsalu ala ja/või Aidu ala puhul REP-i protsessi jätkata, tuleb kõik nende alade kohta tehtud uuringud, ekspertiisid jms üle vaadata, vajadusel ajakohastada, täpsustada ja täiendada planeeringulahendust ning seejärel läbi viia nõutud planeerimisseaduse kohane menetlusprotsess. Eelnõu resolutsioonis on kohaselt võetakse vastu REP eriplaneering eelvalikualade Pärnu 1 ja Põhja-Kiviõli osas ning tunnistatakse vastavad alad kaitsetööstuspargi rajamiseks sobivaks järgmised alad. Aidu ala osas Eelnõu resolutsioonis seisukoht puudub.

AWP on seisukohal, et Eelnõu esitatud kujul vastuvõtmine tekitab ebaselgust ning ebakindlust. REP materjalidest nähtub, et Aidu ei ole eelistatud ala kaitsetööstuspargi rajamiseks, riigi huvi on kaitsetööstuspark kiiresti välja arendada ning riigil puudub vajadus lisaks eelvalikualadele Pärnu 1 ja Põhja-Kiviõli vajadus täiendavate alade osas. Vastavas olukorras jätta Aidu ala REP menetluses nõ teadmata ajaks ootele, on vastuolus hea halduse põhimõttega.

PlanS § 41 lg 2 kohaselt asukoha eelvaliku otsuse vastuvõtmisega kinnitab Vabariigi Valitsus, et valitud asukoht on kõige sobivam riigi eriplaneeringuga kavandatava ehitise püstitamiseks ning et ehitise asukoht, püstitamise üldised tingimused, asukoha eelvaliku tegemine, asukoha eelvaliku otsus ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruanne vastavad õigusaktidele ning keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruandes sisalduv teave on piisav erinevate kaalutud asukohtade vahel valiku tegemiseks. Seega eelvaliku otsuse vastuvõtmisega kinnitatakse valik erinevate asukohtade vahel. Juhul kui ülejäänud alade osas jätta seisukoht võtmata, ei ole tegemist nõuetekohase kaalutlusega erinevate asukohtade vahel. Antud juhul on valik viie ala osas ning Eelnõu kohaselt on neist sobivamaid kaks. Seega on kooskõlas PlanS ning haldusmenetluse üldpõhimõtetega, et ülejäänud alade osas lõpetatakse menetlus. Vastasel juhul ei ole tegemist erinevate alade vahel valimisega.

Lisaks tuleb arvestada, et haldusmenetlus, milleks on ka planeerimismenetlus, tuleb läbi viia eesmärgipäraselt ja efektiivselt, samuti võimalikult lihtsalt ja kiirelt, vältides üleliigseid kulutusi ja ebameeldivusi isikutele. Vastava põhimõttega on selges vastuolus kavandatud lahendus, mille kohaselt jäetakse REP-i menetluses kaks eelvalikuala teadmata ajaks nõ ootele. Isikul peab olema selgus haldusmenetluse sisust ja eesmärgist. Olukorras, kus riik teeb valiku kahe eelvalikuala osas kui sobivaimad alad kaitsetööstuspargi rajamiseks, siis on ainuõige, et ülejäänud alad ei ole sobivad ega vajalikud. Vastasel juhul kaotaks kogu alade omavaheline võrdlus ja valiku tegemine sisulise mõtte.

Aidu tuulepargi rajamiseks on tehtud äärmiselt suuri investeeringuid ning jätkuvalt tehakse investeeringuid tuulepargi edasi arendamiseks. Samuti nõuab tuulepargi igapäevane käitamine investeeringuid. Vastavas olukorras on õigusselgus ning õiguskindlus äärmiselt olulised investeeringute elluviimisel kui täiendavate finantsvahendite kaasamisel. Vastavate põhimõtetega Eelnõus kahjuks ei arvestata, vaid luuakse ebakindlust.

Seega palume Eelnõud muuta vastavalt ning haldusakti resolutsioonis selgelt välja tuua, et Aidu eelvalikuala ei ole sobivaim kaitsetööstuspargi rajamiseks ning vastava ala osas REP menetlus lõpetatakse.

Lõpetuseks toome veelkord esile, et Kaitseministeerium on küll kinnitanud, et kaitsetööstuspark ei loo mistahes piiranguid tuulepargile, siis juhul kui jätkatakse REP'i Aidu ala osas, tuleb planeeringus sõnaselgelt vastav seisukoht esile tuua ning näha ette ka kohesed meetmed mistahes negatiivsete mõjude ilmnemisel. Lisaks on Kaitseministeeriumi esindaja teatanud, et tõsisema intsidendi, näiteks suure massplahvatuse korral ei saa maksimaalse soovitud lõhkeaine koguse korral tuulikute

osas kahjustusi välistada. Tuleb arvestada, et ühe tuuliku maksumus on rohkem kui 5 miljonit eurot, millele lisanduvad infrastruktuuri jmt kulud, kuid kahju tuuliku kohta on märkimisväärselt suurem hõlmates ka tuuliku seiskumisest tekkinud kahjusid, sh toodangust saamata jäänud tulu. Lisaks ei saa välistada inimeste eludele ja tervisele tekkivaid kahjusid. Samuti on Aidu tuulepargi seiskumine vastuolus avalike huvidega, milleks on taastuenergia tootmine. On ilmne, et niivõrd suurte võimalike kahjude ohu puhul, ei ole tegemist sobiliku alaga.

Lugupidamisega,

/digitaalselt allkirjastatud/

Vandeadvokaat Silja Holsmer
OÜ Aidu Wind Park esindaja